

MZ.IV-133/13

Pan
Bartosz Arłukowicz
Minister Zdrowia

Szanowny Panie Ministrze,

Zarząd Krajowy OZZL zwraca się do Pana z wnioskiem aby – wykorzystując swoje uprawnienia nadzorcze wobec prezesa NFZ – polecił Pan pani prezes NFZ Agnieszce Pachciarz zmianę tych przepisów wydawanych przez nią zarządzeń, które naruszają prawa nabyte lekarzy, przez co łamią jedną z konstytucyjnych zasad (zasadę państwa prawnego), a „przy okazji” ograniczają dostępność niektórych świadczeń zdrowotnych.

Uzasadnienie:

Art. 146 ust.1. pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135, z późn. zm.) upoważnia Prezesa NFZ do określenia *warunków wymaganych od świadczeniodawców*, udzielających chorym świadczeń zdrowotnych refundowanych przez Fundusz. Mieszczą się w nich także wymagania dotyczące personelu medycznego, w tym lekarzy. Na tej podstawie Prezes NFZ wydaje odpowiednie *zarządzenia*. Niestety to upoważnienie ustawowe jest bardzo ogólne i nie zawiera jakichkolwiek wytycznych dotyczących treści zarządzenia wydawanego przez Prezesa Funduszu. W ocenie OZZL powyższy fakt przesądza o niekonstytucyjności w/w przepisu ustawy (niezgodność z art. 92.ust 1 Konstytucji RP), o czym Związek poinformował Rzecznika Praw Obywatelskich, wnioskując jednocześnie do Rzecznika o wystąpienie do Trybunału Konstytucyjnego w tej sprawie. Niezależnie jednak od tego, prezes NFZ przy wydawaniu swoich zarządzeń musi przestrzegać ogólnych zasad państwa prawnego, w tym szanować zasadę ochrony praw nabytych obywateli, w tej liczbie lekarzy. Tymczasem w niektórych swoich zarządzeniach, prezes NFZ określając wymogi wobec lekarzy udzielających określonych świadczeń zdrowotnych, naruszyła tę zasadę.

Taki właśnie fakt ma miejsce – przykładowo - w odniesieniu do lekarzy wykonujących badanie endoskopowe układu pokarmowego. Zarządzenie Nr 80/2008/DSOZ Prezesa NFZ z dnia 14.10. 2008 r. w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów w rodzaju: AOS (ambulatoryjna opieka specjalistyczna) określa m. innymi wymogi, jakie muszą spełnić lekarze zatrudnieni w pracowniach endoskopii przewodu pokarmowego (załącznik nr 3b). Zarządzenie to przewiduje, że uprawnionymi do przeprowadzania badań endoskopowych przewodu pokarmowego są:

lekarz specjalista:

* gastroenterolog,

* chorób wewnętrznych, chirurgii ogólnej, pediatrii - z potwierdzeniem kwalifikacji do wykonywania endoskopii wg systemu opracowanego przez konsultanta krajowego i PTG lub z potwierdzeniem zarządu PTG o złożeniu "Wniosku o przyznanie Dyplomu umiejętności PTG" określonego uchwałą PTG nr 2/06/2006

* chirurg posiadający certyfiakat Sekcji Chirurgii Endoskopowej Towarzystwa Chirurgów Polskich

Powyższe zarządzenie eliminuje z możliwości zatrudnienia w pracowniach endoskopowych prowadzonych w ramach AOS tych lekarzy, nie będących gastroenterologami, którzy faktycznie mają kwalifikacje do wykonywania powyższych badań i mogą je udokumentować, ale nie spełniają warunków zawartych w *Zarządzeniu*. Powód niespełniania tych warunków jest prosty: w momencie, gdy lekarze ci nabywali wspomniane umiejętności - obowiązywały inne procedury szkolenia i inne formy udokumentowania umiejętności niż zawarte w przedmiotowym *Zarządzeniu*. Nie przekreśla to jednak faktu, że lekarze ci rzeczywiście potrafią wykonywać powyższe badania i mają odpowiednie dokumenty potwierdzające ten fakt – zgodnie z przepisami, jakie obowiązywały w momencie, gdy oni umiejętności te zdobywali.

Problem ten jest zresztą szerszy i dotyczy także innych umiejętności lekarskich, a nawet specjalizacji. Wynika to z faktu, że w ostatnich latach następują szybkie zmiany przepisów dotyczących kształcenia podyplomowego lekarzy: zmieniane są programy specjalizacji (ich merytoryczna „zawartość”) i następuje stopniowe sformalizowanie sposobów nabywania przez lekarzy tzw. *umiejętności szczegółowych*, które mają „międzyspecjalizacyjny” charakter, jak np. badanie USG, badanie endoskopowe, badanie echokardiologiczne itp. Jeszcze parę lat temu sposób nabywania tych umiejętności szczegółowych był inny niż obecnie, bardziej „zdecentralizowany” i zróżnicowany, a mniej sformalizowany. Nie można jednak powiedzieć, że był mniej ważny lub gorszy, o czym świadczy fakt, że lekarze, którzy nabyli te umiejętności według tamtych zasad zostali pozytywnie zweryfikowani w praktyce i przez całe lata badali pacjentów właściwie. Trudno przypuszczać, że nagle te umiejętności stracili. Wobec tego wymaganie aby lekarze ci po raz kolejny dokumentowali swoje umiejętności według przepisów, które obecnie NFZ uznaje za obowiązujące jest nieuzasadnione. W istocie łamie to konstytucyjną zasadą państwa prawnego, chroniącą prawa nabyte obywatela. Na marginesie warto zauważyć, że weryfikacja posiadanych przez lekarzy umiejętności proponowana w zarządzeniu prezesa NFZ musiałaby trwać wiele lat, a w tym czasie pacjenci będą pozbawieni odpowiedniej pomocy lekarskiej. A co się stanie, jeżeli odpowiednie towarzystwa naukowe opracują nowe zasady potwierdzania określonych umiejętności lekarskich lub pojawi się zapowiadane od lat rozporządzenie ministra zdrowia w tej sprawie? Czy lekarze ponownie będą zmuszeni do potwierdzania na nowych zasadach tego, co już raz potwierdzili? Takie rozumowanie prowadziłoby do absurdu.

Jednocześnie prezes NFZ – wykorzystując zupełną dowolność, jaką daje mu ustawa – różnicuje w niektórych przypadkach lekarzy mających te same kwalifikacje - bez merytorycznego uzasadnienia. Żeby trzymać się przytoczonego przykładu lekarzy uprawnionych do wykonywania badań endoskopowych przewodu pokarmowego, podamy, że lekarze, którzy nie mają prawa wykonywać tych badań w AOS (ambulatoryjnej opiece specjalistycznej) - zgodnie z przytoczonym wyżej zarządzeniem Prezesa NFZ, mają prawo je wykonywać jeśli pracują na oddziale gastroenterologicznym szpitala - zgodnie z innym zarządzeniem Prezesa Funduszu (załączniki nr 4 do Zarządzenia Nr 17/2011/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 6 kwietnia 2011 r.)

Wobec powyższego zwracamy się do Pana Ministra aby – wykorzystując swoje uprawnienia – nakazał Pan Prezesowi NFZ wprowadzenie takich zmian w treści swoich zarządzeń żeby przestrzegana była konstytucyjna zasada ochrony praw nabytych (przez lekarzy). Odnosi się to w szczególności do

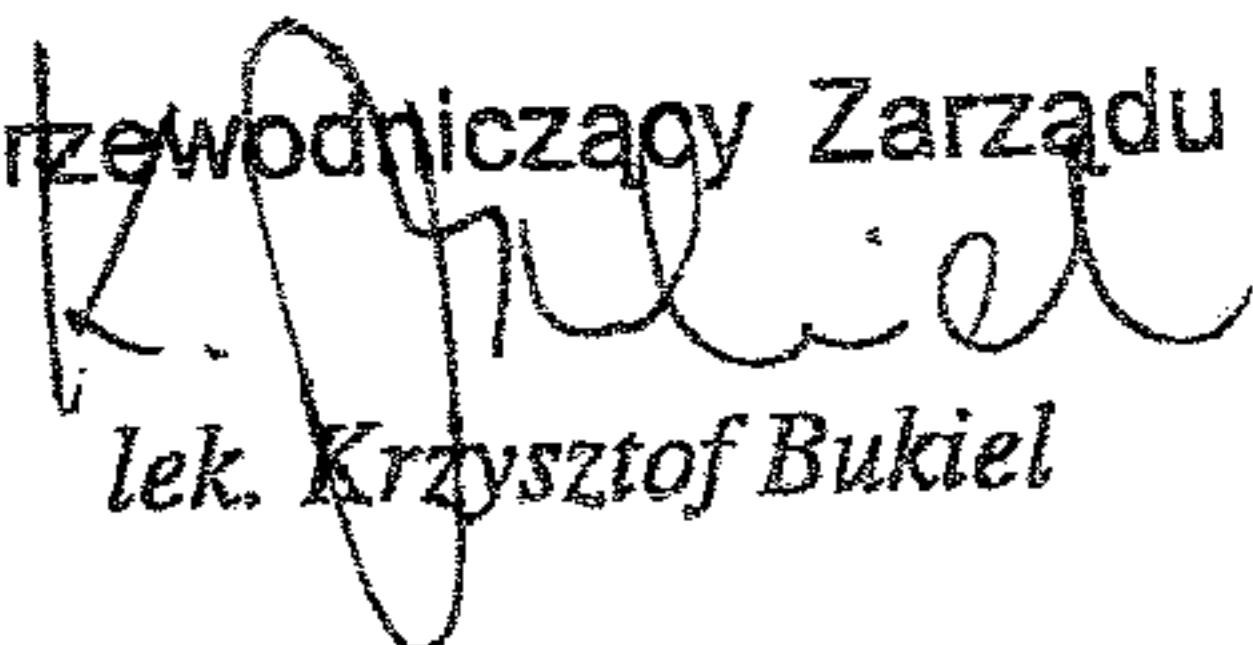
rozporządzenia, którego przykładem się posłużyliśmy, jednak powinno to mieć zastosowanie do wszystkich zarządzeń wydawanych przez prezesa NFZ. Powinna obowiązywać **generalna zasada, że umiejętności lekarskie nabyte przed dniem wejścia w życie określonego zarządzenia prezesa NFZ i udokumentowane w sposób, który wówczas funkcjonował – są przez NFZ uznawane.**

Prosimy o poinformowanie nas o sposobie reakcji na nasz wniosek. W razie potrzeby dostarczenia bliższych informacji dotyczących naszego wniosku – jesteśmy gotowi na bezpośrednie spotkanie z Panem Ministrem lub upoważnionymi osobami.

Z wyrazami szacunku

Zarząd Krajowy

Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Lekarzy

Przewodniczący Zarządu

lek. Krzysztof Bukiel